

Tienpidon alueurakka 2023-2026

Yksityistiekuntien neuvonta ja opastaminen

YHTV 20.10.2021 § 11
3108/10.05.00.01/2021

Valmistelija Tekninen johtaja Janne Karhu 0405443219

Pudasjärven kaupungin strategiassa yksi tavoite on Asukaslähtöiset ja monipaikkaisuutta tukevat palvelut- "Merkityksellistä terveellistä elämää", painopisteenä Kehittää liikenneväyliä ja kevyenliikenteen ratkaisuja saavutettavuuden ja hyvinvoinnin lisäämiseksi sekä kestävien liikenneratkaisujen muodostamiseksi. Painopisteen yhtenä toimenpiteenä on maanteiden ja yksityisteiden peruskorjausten ja kunnossapidon varmistaminen aktiivitoimin.

Voimassa oleva Pudasjärvi-Taivalkoski yhteisalueurakka 2018-2023 päättyy 30.9.2023. Pudasjärven kaupungin ja pysyvää asutusta palvelevien yksityistiekuntien kunnossapitosopimukset irtisanotaan vuosi aikaisemmin ennen yhteisalueurakan päättymistä. Uusi kunnossapitourakka kilpailutetaan 01/2023 mennessä. Kunnossapitosopimuksen piiriin hyväksytään ainoastaan yksityistielain mukaisesti toimivat yksityistiekunnat, joiden vaikutuspiirissä on vähintään kaksi pysyvästi asuttua kiinteistöä ja tien vähimmäispituus on 800m.

Traficom jakaa valtioavustusta tiekuntien neuvonnan ja opastuksen tukemiseen vuosille 2022-2023. Hakemukset tulee jättää viimeistään marraskuun 15. päivänä 2021. Avustusta voivat saada yleishyödylliset ja voittoa tavoittelemattomat yhteisöt sekä kunnat ja kuntayhtymät. Vuosina 2022-2023 edellä mainittuihin hankeavustuksiin käytettävissä oleva määräraha on yhteensä 400 000 euroa. Kunnille ja kuntayhtymille myönnettävän hankeavustuksen enimmäismäärä on 10 000 euroa/hanke. Avustusta voidaan myöntää enintään 75 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista. Avustus on harkinnanvarainen ja myönnettävän avustuksen määrä voi olla haettua pienempi.

<https://www.traficom.fi/fi/asioi-kanssamme/hae-yksityisteiden-neuvonta-ja-opastushankkeiden-valtionavustusta>

Pudasjärven kaupungin tekninen ja ympäristötoiminta on valmistelemassa avustushakemusta hankkeelle "Pudasjärven tiekuntien aktivointi". Hankkeen tavoitteena on auttaa yksityistiekuntia toimimaan yksityistielain mukaisella tavalla. Tie kuntia aktivoidaan kokoontumaan ja perustamaan hoitokunta, hakemaan heille mahdollisia valtion ja kaupungin avustuksia ja näin parantamaan liikenneverkon tilaa, käytettävyyttä ja alueiden saavutettavuutta.

Asian käsittely

Tekninen johtaja Janne Karhu esitteli voimassa olevan Pudasjärvi-Taivalkoski yhteisalueurakan päättymisen vaiheita. Käytiin läpi Traficomille jätettävän valtionavustushakemuksen sisältö tiekuntien neuvontaan ja opastamiseen. Käydyn keskustelun perusteella valiokunta totesi tiekuntien tukemisen ja aktivoimisen erittäin tärkeäksi. Kokonaisvaltaisen kaupungin

yhtenä elinehtona on toimivat tieverkostot kaupungin eri kyliin. Valiokunta kannatti hankkeen eteenpäin viemistä.

Tienpidon alueurakka 2023-2026

KH 28.03.2023 § 130
1767/02.08.00/2023

Valmistelija

Tekninen johtaja Janne Karhu p. 040 544 3219

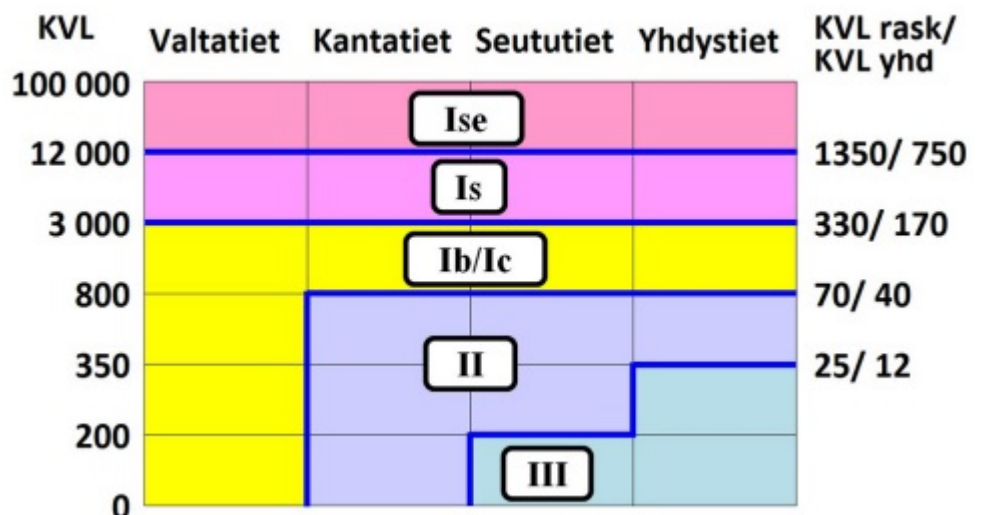
Pudasjärven kaupunki on hakenut ja saanut Traficommin myöntämää valtionavustusta yksityistiekuntien neuvontaan ja opastamiseen. Hankkeeseen on kilpailutuksen kautta kiinnitetty koulutuspalveluiden tuottaja Routamap Oy. Tiekuntien koulutukset käynnistyvät alkukesästä 2022. Hankkeessa aktivoidaan "uinuvia" yksityistiekuntia toimimaan yksityistielain mukaisella tavalla, jotta nämä olisivat myös Pudasjärven yksityistiekäytäntöjen mukaisesti avustuskelpoisia ja hyväksyttävissä uuteen tienpidon alueurakkaan.?

Tienpidon alueurakan 2023-2028 kilpailutuksen valmistelut on käynnistetty. Palvelu-urakan toiminnallinen laajuus tulee tulevaisuudessa muuttumaan, koska ELY-keskus on ilmoittanut ettei enää tulevaisuudessa osallistu yhteisalueurakkaan Pudasjärven ja Taivalkosken kanssa. Taivalkosken kunnan halukkuus yhteistyöhön uudessa alueurakassa on vielä selvityksessä.

Toimintamallivaihtoehtoja on käytännössä kaksi, toteuttaa ylläpito yhtenä alueena yhden palveluntuottajan toimesta tai vaihtoehtoisesti aluemallilla, jossa palvelualueita ja palveluntuottajia on useita.

Alueurakkaa valmisteltaessa tulee päättää tienpidon kunnossapitoluokista. Nykyisessä mallissa yksityistieverkossa on käytössä Väyläviraston talvihoitoluokka 3. Hoitoluokka on asteikon alin hoitoluokka ja se perustuu keskimääräiseen vuorokausiliikenteeseen (KVL)

Tieverkon jako eri talvihoitoluokkiin

<https://vayla.fi/kunnossapito/tieverkon-kunnossapito/talvihoito>

Kaupungin kaduilla on käytössä myös kunnossapitoluokkia 1b, II ja III. Kevyenliikenteenväylien hoitoluokat ovat K1 ja K2.

Alueurakkaa valmisteltaessa tulee päättää myös muista tiekunnille tarjottavasta kiinteästä palvelusisällöstä sekä erikseen mainituista yksikköhintaisista töistä.

Pudasjärven yksityistiekäytäntöjen mukaan:

Kaupungin kunnossapito voi sisältää mm. viitoituksen, tien aurauksen, polanteen poiston, tien tasauksen, mahdollisen liukkauden torjunnan, jäätyneiden tierumpujen ja sivuojien sulatuksen sekä auki kaivuun, sohjo-ojien teon, tien kevät- ja syyshöyläyksen, pölynsidonnan (asutusten kohdalla), sorastuksen, päällysteessä olevien reikien paikkauksen, kuivatusjärjestelmän ja liikennemerkkien kunnossapidon, tienvarsiniiton sekä vesakon torjunnan sekä sillan vuositarkastuksen. Kunnossapito ei kata rakenteen parantamista eikä peruskorjauksia.

Palvelu-urakoiden, koskien myös muita palveluita, järjestämisestä pidetään kiinnostuneille urakoitsijoille yleinen keskustelutilaisuus kaupungin talon valtuustosalissa torstaina 2.6.2022 klo.16-17.30. Tilaisuuden tarkoituksena on käydä avointa markkinavuoropuhelua alueen toimijoiden kanssa ja keskustella näkemyksistä kunnallisten ostopalveluiden tuottamisesta tulevaisuudessa.

Valiokunnan ohjausesitys

Kokouksessa käytiin keskustelua tienpidon laatutasosta sekä urakan toteuttamisen erilaisista toiminnallisista vaihtoehdoista. Mahdollinen aluemalli, eli tienpidon urakan jakaminen useampaan pienempään alueurakkaan herätti kiinnostusta valiokunnan keskustelussa. Samalla pohdittiin että miten voidaan varmistua tienpidon laatutason varmistamisesta ja yhtenäisyydestä mahdollisissa useissa eri urakoissa. Pohdittiin mahdollisuutta "palvelutarjottimeen" jossa tilaaja tarjoaa urakoitsijan käyttöön erilaisia sähköisiä työkaluja toiminnan mittaamiseksi ja työsuorituksen tason varmistamiseksi. Yhteisövaliokunta kannatti Tienpidon alueurakan 2023-2028 kilpailutuksen valmisteluiden jatkamista esittelyn mukaisesti.

Tienpidon alueurakka 2023-2026

KH 28.03.2023 § 130
1767/02.08.00/2023

Valmistelija

Tekninen johtaja Janne Karhu 0405443219

Pudasjärven tienpidon alueurakan tarjouspyyntöasiakirjat on valmisteltu ja julkaisuvalmius on lähiaikoina. Hankinnan mukainen sopimusaika on kolme vuotta, jota voidaan jatkaa kahdella vuoden mittaisella optiovuodella. Urakat käynnistyy 1.10.2023

Tienpidon urakka on jaettu osiin ja tarjoaja voi tarjota yhtä tai useampaa osaa. Urakoiden urakkamuoto ja suoritusvastuun laajuus jakautuu kahteen pääosaan, taajama-alueen urakat ja yksityistieurakat.

- Taajama-alue Kurenalus, kokonaishintaurakka
- Taajama-alue Syöte, kokonaishintaurakka

- Yksityistiet pohjoinen, yksikköhintaurakka
- Yksityistiet länsi, yksikköhintaurakka
- Yksityistiet kaakko, yksikköhintaurakka

Urakka-alueiden kunnossapidettäviin teihin lukeutuu kaupungin kadut, sekä yksityistiekäytäntöjen mukaisesti avustuskelpoiset, kunnossapidon piiriin hakeutuneet yksityistiet. Yksityistiekunnat ovat voineet jättää hakemuksia syksyn 2022 ja talven 2023 aikana.

Kaupunginhallituksen nähtäväksi toimitettavissa valmisteluasiakirjoissa on nähtävissä hakemuksen jättäneet tiekunnat, tieosuudet sekä kartat ja luettelot avustuskelpoisista teistä.

Vähintään kahden vakituisesti asutun kiinteistön yksityisteitä on 255km, jotka sisältävät myös "läpikulkutie" osuuksia, joita yksityistiekäytäntöjen perusteella ei tulisi avustaa. Ehtojen mukaisesti kunnossapitoon otetaan ainoastaan yksi, ensisijaisesti lyhin kulkuyhteys vakituisesti asutulle kiinteistölle.

Avustusehtoja ei hakemusten perusteella täytä 7 tiekuntaa, yhteensä 27km.

Avustusehtojen muuttaminen edellyttää valtuuston 8.10.2020 hyväksymien yksityistiekäytäntöjen muuttamista.

Tarjouspyyntöjen keskeiset asiakirjat toimitetaan kaupunginhallituksen jäsenille sähköpostilinkin kautta. Asiakirjat ovat salassa pidettäviä tai ei julkisia valmisteluasiakirjoja.

Kaupunginjohtajan esitys Kaupunginhallitus katsoo asian tietoonsa saatetuksi ja linjaa jatkovalmistelua.

Kaupunginjohtajan muutettu esitys

Kaupunginhallitus katsoo asian tietoonsa saatetuksi. Kaupunginhallitus ohjeistaa teknistä toimea jatkamaan hakua, jotta hakemuksia saadaan mahdollisimman kattavasti ja mukaan saadaan myös läpikulkutiet, joiden yleinen etu vaatii tien ylläpitoa läpikulkutienä. Kaupunginhallitus päättää niistä erikseen harkintansa mukaan. Tienpidon alueurakan osalta voidaan edetä valmistelluilla linjauksilla sisällön laajuuden, muodon ja muiden periaatteiden osalta.

Päätös

Muutettu esitys hyväksyttiin.

Vesa Rieki ilmoitti esteellisyytensä (osallisuusjäävi) ja poistui asian käsittelyn ajaksi. Juhani Jurmu ilmoitti esteellisyytensä (intressijäävi) ja poistui asian käsittelyn ajaksi. Asian käsittelyn ajan puheenjohtajana toimi Anni-Inkeri Törmänen.

Asiaa esitteli tekninen johtaja Janne Karhu ja yhdystekniikan päällikkö Pekka Pitkänen.

Valmistelija

Tekninen johtaja Janne Karhu, 040 5443219

Tienpidon alueurakan tarjouspyyntö on valmistunut.

Urakka on jaettu useampaan osaan tarpeettomien siirtoajojen välttämiseksi.

Tarjoaja voi tarjota yhtä tai useampaa osaa. Urakoiden urakkamuoto ja suoritusvastuun laajuus jakautuu kahteen pääosaan, taajama-alueen urakat ja yksityistieurat.

- Urakka 1, Taajama-alue Kurenalus, kokonaishintaurakka
- Urakka 2, Taajama-alue Syöte, kokonaishintaurakka
- Urakka 3, Yksityistiet kaakko, yksikköhintaurakka
- Urakka 4, Yksityistiet pohjoinen, yksikköhintaurakka
- Urakka 5, Yksityistiet länsi, yksikköhintaurakka
- Urakka 6, Yksityistiet luode, yksikköhintaurakka

Kaupungin tarjoama työsisältö on tien auraus, polanteen poisto, tien taseus, mahdollinen liukkaudentorjunta, jäätyneiden tierumpujen sulatus ja auki kaivuu, sohjo-ojien teko, tien kevät- ja syyshöyläys, kuivatusjärjestelmän ja liikennemerkkien kunnossapito sekä viitoitus erillisenä hankintana.

Yksityistiekunnille jatkettun hakuajan puitteissa ei toistaiseksi ole jätetty uusia hakemuksia.

Yksityistiekäytäntöjen mukaisesti kaupunki kunnossapitää ympärivuotisesti seuraavat ehdot täyttävät yksityistiet:

- Tie on oltava kunnossapitokalustolla liikennöitävissä.
- Kunnossapitokalusto mahtuu tielle sekä pystyy tekemään kunnossapitotoimenpiteet.
- Tien kantavuus on riittävä kunnossapitokalustolle.
- Yksityistielle on perustettu tiekunta.
- Tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot ovat ajan tasalla. Tiekunta toimii yksityistielain mukaisesti ja pitää tiekunnan kokouksensa vähintään kerran neljässä vuodessa.
- Sopimuksen mukaisen tien vaikutuspiirissä on oltava vähintään kaksi (2) vakituisesti sekä ympärivuotisesti asuttua kiinteistöä tai jos tiellä ei ole asutusta, mutta yleinen etu vaatii tien ylläpitoa läpikulkutienä, voidaan tietä avustaa tapauskohtaisen harkinnan perusteella.
- Sopimusalue voi koostua useasta eri yksityistiekunnasta.
- Tien pituus on vähintään 800 m.
- Kiinteistöiltä maksetaan vakituisen asunnon kiinteistövero.
- Kiinteistöjen asukkaat ovat kirjoilla Pudasjärven kaupungissa.
- Yksityisteiden yhteisöosakkaat (metsähallitus, yhtiöt, seurakunta yms.) osallistuvat kunnossapitokustannuksiin kukin tieyksikköjensä mukaisesti. Kustannusosuus laskutetaan täysimääräisenä vuosittain kunnossapitokauden jälkeen yksityisteiden tiekohtaisiin kunnossapitomenoihin pohjautuen. Kustannusten maksaminen on edellytyksenä kunnossapidon jatkumiselle.

Kunnossapitoon otetaan ainoastaan yksi, ensisijaisesti lyhin kulkuyhteys vakituisesti asutulle kiinteistölle.

Ympärivuotiseen kunnossapitoon voidaan ottaa kaikki tiekuntaan kuuluvat sivuhaarat, joiden vaikutusalueella on vakituisesti ja ympärivuotisesti

asuttu kiinteistö. Lisäksi kunnossapidettävä sopimusalue voi koostua monesta eri tiekunnasta. Kaupungin kunnossapitämistä yksityisteistä erkanevien tonttiliittymien sekä liittymärumpujen kunnossapito jää liittymän omistajan tai haltijan vastuulle.

Asialistan oheismateriaalina on esitetty luettelo sekä kartat yksityisteistä, jotka eivät kokonaisuudessaan tai osittain täytä yksityistiekäytäntöjen mukaisia ehtoja.

Tiettyjen yksityistiekuntien edustajat ovat ilmaisseet halunsa olla mukana kaupungin kunnossapitourakassa, mutta tiekunta ei kumminkaan ole järjestäytynyt pitämään tiekunnan kokousta, eikä siten ole jättänyt vaadittua hakemusta, hakemus ei ole saapunut kaupungille tai saapunut hakemus on merkittävästi puuttellinen.

Jos tiellä ei ole asutusta, mutta yleinen etu vaatii tien ylläpitoa läpikulkutienä, voidaan tietä avustaa tapauskohtaisen harkinnan perusteella.

Yleiseksi eduksi voidaan käsittää tien merkitys kaupungin palveluiden kuten koululaisliikenteen tai kirjastoauton pääasiallisena liikennöintiväylänä tai esimerkiksi kaupungin kannalta merkittävä matkailullinen merkitys.

Jos tiekuntaa ei yksityistiekäytäntöjen puiteissa voida hyväksyä kunnossapidon piiriin, on sillä silti mahdollista hakea rahallista kunnossapitoavustusta tai tiekunnalla on mahdollista kerätä tiekunnan ulkopuolisilta tienkäyttäjiltä maksu, joka voidaan kohdistaa tien kunnossapitoon. Yksityistielain 28§ mukaan muiden kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuva yksityistien käyttäminen säännöllisiin ja tilapäisiin kuljetuksiin, säännölliseen kulkemiseen sekä tien kunnossapitokustannuksia selvästi lisäävän toimintaan on luvanvaraista. Luvanvaraisesta tien käytöstä on suoritettava korvauksena käyttömaksu, jollei muuta sovita.

Kaupunginjohtajan esitys Kaupunginhallitus päättää ottaa tapauskohtaisen harkinnan perusteella liitteessä luetellut läpikulkutiet kunnossapidon piiriin ajalle syksy 2023 - syksy 2026. Nämä tiet on arvioitu teiksi, joissa yleinen etu vaatii ylläpitoa läpikulkutienä. Tapauskohtaiseen harkintaan sisältyy myös aiheutuvien kustannusten arviointi.

Vesa Rieki ilmoitti esteellisyytensä (osallisuusjäävi) ja poistui asian käsittelyn ajaksi. Juhani Jurmu ilmoitti esteellisyytensä (intressijäävi) ja poistui asian käsittelyn ajaksi. Varajäsen Kauko Seppänen osallistui kokoukseen asian käsittelyn ajan. Asian käsittelyn ajan puheenjohtajana toimi Anni-Inkeri Törmänen.

Kaupunginjohtajan muutettu esitys

Kaupunginhallitus päättää ottaa tapauskohtaisen harkinnan perusteella liitteessä 4 luetellut läpikulkutiet kunnossapidon piiriin ajalle syksy 2023 - syksy 2026. Nämä tiet on arvioitu teiksi, joissa yleinen etu vaatii ylläpitoa läpikulkutienä. Tapauskohtaiseen harkintaan sisältyy myös aiheutuvien kustannusten arviointi. Kunnossapidon piiriin voidaan ottaa vain yksityistielainsäädännön mukaisesti järjestäytyneet yksityistiet.

Marja Lantto esitti, että kunnossapidon piiriin otetaan myös Kirsiojantie (läpikulkuosuus 8,775 km), Mikanharjuntie (2,008 km), Haukiojantie/Haukijärventie (läpikulkuosuus 11,806 km), Mäntyjärventie (6,766 km) ja Seulan metsätie (Keinäesperä-Utajärven raja). Kauko

Seppänen ja Erkki Honkanen kannattivat esitystä. Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, on äänestettävä. Äänestystapana on nimenhuutoäänestys, jossa jaa tarkoittaa pohjaehdotusta ja ei Lanton esitystä. Äänestyksessä annettiin 2 jaa-ääntä (Ritola, Erkkilä) ja 6 ei-ääntä (Seppänen, Törmänen, Honkanen, Koivula, Kälkäjä ja Lantto).

Päätös

Kaupunginhallitus päättää ottaa tapauskohtaisen harkinnan perusteella liitteessä 4 luetellut läpikulkutiet (sisältäen äänestystuloksen mukaisetkin tiet) kunnossapidon piiriin ajalle syksy 2023 - syksy 2026. Nämä tiet on arvioitu teiksi, joissa yleinen etu vaatii ylläpitoa läpikulkutienä. Tapauskohtaiseen harkintaan sisältyy myös aiheutuvien kustannusten arviointi. Kunnossapidon piiriin voidaan ottaa vain yksityistielainsäädännön mukaisesti järjestäytyneet yksityistiet.

Asiaa esitteli tekninen johtaja Janne Karhu.